

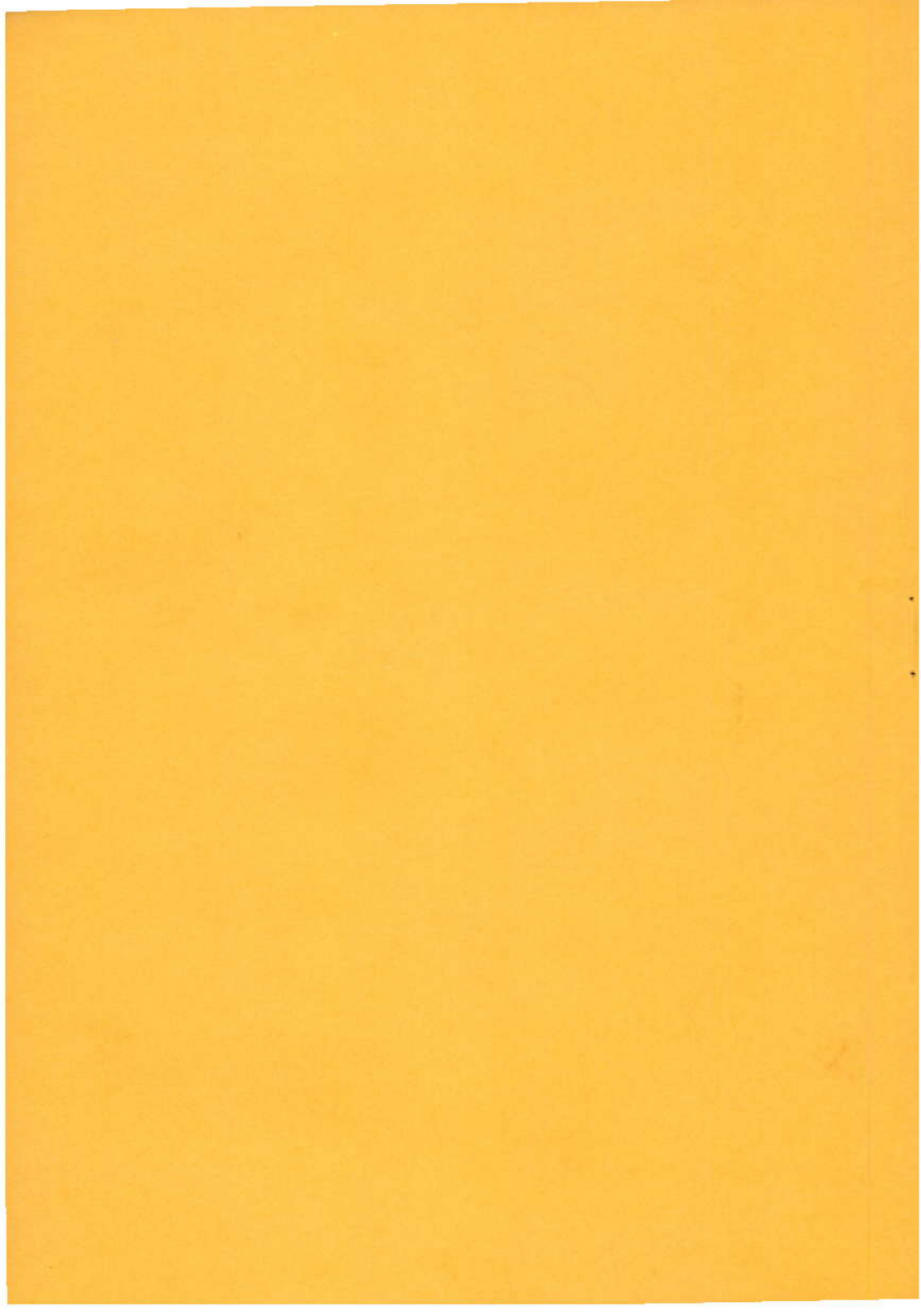

Rond De Schutsboom

Jaargang 15

Nummer 2

1995

STICHTING HEEMKUNDIGE KRING

" DE VYER HEERTGANGHEN "

Doelstelling volgens de statuten:

De stichting heeft ten doel de bevordering der studie van de heemkunde in de ruimste zin, in het bijzonder door:

- a. de bevordering der studie van de heemkunde in de lokale en regionale aspecten van archeologie, geologie, toponymie, flora, fauna, architectuur, historie, folklore, sociale geografie en taalgebruik;
- b. het aanwenden of doen aanwenden van de door deze studie verworven kennis ten bate van het lokale en regionale leefmilieu door het verrichten van relevante activiteiten;
- c. het in stand houden van een streekmuseum, heem- crf " De Schutsboom "

Lidmaatschap en abonnementen:

Leden van de Heemkundige Kring ontvangen het periodiek " Rond de Schutsboom " gratis, alsmede het Jaarboek.

Lidmaatschap Heemkundige Kring *f* 25,-- per jaar.

Gezinsleden *f* 6,50 per jaar.

Leden buiten Goirle *f* 30,--

Bankrekening: RaBo-Goirle, nr.: 11.68.97.597

Toegang tot de lezingen voor leden gratis.

Openstelling:

Heernerf en museum " De Schutsboom ":

van april t/m oktober elke zondag;

van november t/m maart, elke 1e zondag van de maand.

Openingstijd van 15.00 tot 17.00 uur.

Voor groepen: op aanvraag bij het secretariaat.

Het Archief: elke zaterdag van 10.00 tot 12.00 uur.

Adressen:

Heernerf de Schutsboom: Nieuwe Rielseweg 41-43,
5051 PD Goirle. Tel. 013 - 534.89.72

Secretariaat: Nieuwe Rielseweg 41-43, 5051 PD Goirle,
Tel. 013 - 534.17.47

Redactie: Nieuwe Rielseweg 41-43 5051 PD Goirle.

**HET VERSCHIJNEN VAN DIT PERIODIEK WERD MEDE
MOGELIJK DOOR DE FINANCIËLE BIJDRAGE VAN:**

Assurantiën Burgers & van Esch, voor verzekeringen,
hypotheeken, financieringen, woningbemiddeling,
Tilburgseweg 1 5051 AA Goirle tel. 534.21.29

Bakkerij A. van den Hout,
Tilburgseweg 98, 5051 AJ Goirle tel. 534.17.68

van Berkel B.V. loodgieterswerken en foliedaksystemen,
Edisonlaan 19, 5051 DS Goirle tel. 534.24.45

van Beurden meubelmakerij,
Weverstraat 3 - 4, 5051 HZ Goirle tel. 534.25.24

John Boxtel, sculptor,
RR 3 Gananoque, Ontario Canada, K7 G2 V5

Garage Jac. de Brouwer,
Hoge Wal 1, 5051 PX Goirle tel. 543.09.35

Stichting "Goirles Belang",
De Hovel 43 - 44 5051 NR Goirle tel. 534.34.86

Dhr. C. Hermans,
v. Haestrechtstraat 16, 5051 VD Goirle

Rond De Schutsboom

Periodiek van de:

STICHTING HEEMKUNDIGE KRING
"DE VYER HEERTGANGHEN"
GOIRLE

Secretariaat: Nieuwe Rielseweg 41-43
5051 PD Goirle
Tel: 013 - 5 34 89 72

Jaargang 15, nr. 1

oktober 1995

Van de redactie	2
Heemreis	3
Uitnodiging eerste exemplaar van het Jaarboek 1995	5
Jaarboek 1995	6
Een voetgangerstunnel in Goirle	7
Toponiemen	9
Gôls Fraans	15
Ons taante nonneke	18

Van de redactie.

Na een zeer hete zomer, waarin op ons heemref "de Schutsboom" toch nog de nodige activiteiten hebben plaats gehad, breekt de wintertijd weer aan en daarmee de tijd voor onze maandelijkse lezingen. De commissie lezingen is reeds druk bezig om het programma tot april 1996 te realiseren. T.z.t. wordt aan U het winterprogramma bekend gemaakt. Wel kunt U vast de datum donderdag 30 november a.s. in Uw agenda noteren want dan zal het eerste Jaarboek met de nodige omlijsting aan U gepresenteerd worden. Komen dus.

Het Jaarboek. Op dit moment zijn de artikelen geschreven en liggen ter correctie bij de deskundigen.

Ook 19 december a.s. kunt U reserveren want dan viert wij onze kerstavond op de gebruikelijke wijze. Altijd een hoogtepunt in onze jaarlijkse cyclus.

Sinds enkele jaren was het typewerk van de Schutsboom" in de kundige handen van Koen van Santvoort. Het was voor hem echter steeds passen en meten in de tijd, i.v.m. zijn studie en andere werkzaamheden. Toch heeft hij dat karwei steeds op een voortreffelijke wijze en tijdig klaar gekregen. We hebben nu echter binnen onze "vaste kern" Kees de Laat bereid gevonden deze klus op zich te nemen, in samenwerking met Aschwin Wijdemans. Het voordeel hiervan is dat de lijn Redactie/Lay-out korter is. We zijn Koen echter dankbaar dat hij ons de afgelopen jaren uit de brand heeft geholpen. Koen bedankt.

De fraters hebben ons inmiddels verlaten. We hebben ze nog een keer in het middelpunt van de belangstelling gezet middels een tentoonstelling die U zeker gezien zult hebben.

Weer is een periode in de Goirlese geschiedenis afgesloten.

Is binnenkort het gehele Goirlese "geschiedenis"??? Nee toch.
De redactie.

Heemreis

Onze jaarlijkse heemreis op 17 juni j.l. was weer zeer geslaagd. De commissie had weer voor een variabele dag gezorgd. De Leonarduskerk in Zoutleeuw zal voor de meeste van ons wel een verrassing zijn geweest. Wat een kunstschaten sieren deze kerk.

Daarna bezochten we nog de oude stad St. Truiden waar de een zijn heemkundige hart openstelde voor het vele schoons dat daar nog te zien was en de ander zijn heemkundig aangewakkerd vuur wat temperde door het pikken van een terrasje.

Maar wist U van het bestaan van het museum "slag der Zilveren Helmen" in Halen? Een geslaagde opening van de dag was het bezoek aan dit museum. Deze slag van 12 augustus 1914 werd in een gedicht op 14 november 1914 door pastoor August Cuppens, die vanuit het naburige dorp Koksbergen het verloop van de slag had gevolgd, bezongen in een gedicht waarvan hier enkele strofen.

Het was de twaalfde oogst van het jaar dat, door 'theelal
voortaan "het gruweljaar der tijden" heten zal.

Onthouden zullen latere eeuwen
Hoe, op die zomerdag, ons Leeuwen
hen keerden tegen het Duits geweld
in 't Halens veld.

Wat klinkt er 't allen kant hen zo venijnig toe
met knetterknaal op knaal waar dond'rend "woe woe woe!"
zich tussen mengt met korte horten?
Hei! ziet ze van hun peerden storten!
Ziet peerd en man ten gronde slaan,
en aan 't spartelen gaan.

Hij krijgt hem onder schot, er klinkt een kort "paf"
de trotse ruiter stort van zijnen klepper af! (duits officier, red.)
De vlamming kruipt langs de duitse lijken
en gaat eens naar von Bülow kijken!
Hij rukt diens helmhoed van den kop
en zet hem op!

En zo kwamen ze daar in Halen aan al die Duitse zilveren helmen.

Uitnodiging

Het eerste exemplaar van het Jaarboek 1995 wordt aangeboden op donderdag 30 november a.s. in zaal "Benelux".

Aanvang: 20.00 uur.

Alle leden zijn van harte welkom.

Programma

* Opening door de voorzitter Ton Sas

* Lezing "Het Rijke Roomse Leven" door Leo Joosten

* Aanbieding van het eerste exemplaar Jaarboek 1995 door wethouder K. Kolen aan de Pastores van Goirle.

Alle aanwezige leden ontvangen aan het einde van de avond gratis een exemplaar van het Jaarboek.

Niet aanwezige leden krijgen het Jaarboek thuis bezorgd.

Jaarboek 1995

De derde aflevering van "Rond de Schutsboom" verschijnt in de vorm van een Jaarboek.

Het Jaarboek bevat interessante onderwerpen uit het "Rijke Roomse Leven", voor vele lezers/lezeressen herkenbaar omdat zij het zelf nog meemaakten.

Het was de tijd van bedevaarten en kleurrijke processies; van levendige parochies met volle kerken en donderpreken tijdens de "Missie"; van bloeiende kloosterordes met veel nonnekes, fraters en paters.....

Over dit alles gaat het in het komende Jaarboek 1995.

Bij wijze van "voorproefje" volgt hier een tweetal artikelen.

Het eerste gaat over een voetgangerstunnel in Goirle, speciaal aangelegd voor de nonnekes.

Het tweede artikel beschrijft een zeer speciale parochie in het buitengebied van Goirle.

Een voetgangerstunnel in Goirle.

(Door Piet Wiercx)

De oude Sint Jan was zó vervallen dat er een nieuwe kerk gebouwd moest worden. Het sloopwerk begon in 1896. Tijdens de afbraak en opbouw van de kerk moesten de kerkelijke diensten kunnen doorgaan. Het kerkbestuur kocht daarvoor de noodkerk van Oisterwijk en liet deze opbouwen op een akker gelegen tussen het nieuwe kerkhof en de toenmalige tuin van de zusters. de Goirlenaren konden dus ter kerke gaan en hun zieleheil was wat dat betreft verzekerd. Met de zusters lag dat iets moeilijker! De Zusters van het Kostbaar Bloed -sinds 1880 in Goirle- hadden hun eerste klooster op de hoek van de Tilburgseweg en de Bergstraat. Zij hadden geen eigen rector en kerkten met de overige Goirlenaren in de St. Jan. Nu de St. Jan werd afgebroken, moesten ook zij gebruik maken van de noodkerk die grensde aan hun eigen tuin. Ze konden dus a.h.w. in hun eigen hof ter kerke gaan. Maar zo eenvoudig was dat niet! De kloostertuin bestond uit een voortuin en een achtertuin, van elkaar gescheiden door een publiek voetgangers pad dat de "Eerste Wildepad" heette. Aan dit pad kwam het huidige kerkhof met een grote beukenhaag eromheen en werd toen "Tussen de Tuintjes" genoemd. Nu is het de Sint Jansstraat. De "Tweede Wildepad" was vroeger de huidige Thomas van Diessenstraat en tussen de beide "Wildepaden" lag de achterste tuin van de zusters. De "Eerste Wildepad": een stil omhaagd weggetje naar een luguber kerkhof, geen bebouwing, altijd duister door het ontbreken van enige verlichting..... eigenlijk geen wonder dat er zich toneeltjes afspeelden die de openbaarheid niet konden verdragen. Zo kreeg de "Eerste Wildepad" een ongunstige reputatie en dit moet ter ore zijn gekomen van Zuster Overste. Zij wilde kost wat kost de Zusterkes behoeden voor tafereeltjes uit "de boze wereld" en dat kon alleen door een tunneltje onder de "Eerste Wildepad" door.

Zo kreeg Goirle in 1896 een voetgangerstunneltje met aan weerszijden een lange gemetseldeingangs- en uitgangstrap.

